

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători – Timofci Vladimir, Alerguș Constantin, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al garnizoanei Dnepropetrovsk al Districtului militar Odessa, din 26 august 1941, în cauza penală privindu-l pe

Borș Stepan Xxxxx, născut în anul xxxx, originar din or. xxx, județul xxx, xxx.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Tribunalului militar al garnizoanei Dnepropetrovsk al Districtului militar Odessa, din 26 august 1941, Borș Stepan a fost condamnat în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, cu aplicarea art. 54-2 Cod penal al RSSU la pedeapsă capitală.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Borș Stepan a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că fiind ostaș al armatei roșii, a desfășurat agitație antisovietică de ordin contrarevoluționar printre militarii subdiviziunii sale, orientată spre discreditarea partidului și guvernului sovietic și slăbirea potențialului militar al armatei roșii. Totodată, inculpatul a lăudat capacitatea militară a armatei inamicului. Prin acțiunile sale, inculpatul Borș Stepan a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, adică desfășurarea unei activități orientată spre lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii de stat ori săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare.

În cadrul ședinței de judecată în Tribunalului militar al garnizoanei Dnepropetrovsk al Districtului militar Odessa, inculpatul Borș Stepan și-a

recunoscut parțial vinovăția în cele incriminate și a declarat că, în anul 1941, exercitându-și serviciul militar în armata roșie, într-adevăr și-a permis în prezența ostașilor să-și expună punctul de vedere în privința potențialului militar al armatei germane. A criticat capacitatea militară a armatei roșii și a fost nemulțumit de condițiile de trai ale ostașilor armatei roșii, însă el nu a știut ce întorsătură pot lua lucrurile și că, toate spusele lui, în final, vor fi îndreptate împotriva puterii sovietice.

3. Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței Tribunalului militar al garnizoanei Dnepropetrovsk al Districtului militar Odessa din 26 august 1941, cu încetarea procesului penal în privința lui Borș Stepan, în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală și cu reabilitarea lui.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, Procurorul General Adjunct invocă faptul că în materialele dosarului nu sunt probe ce ar confirma că inculpatul Borș Stepan ar fi desfășurat o activitate orientată spre lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii de stat ori săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare după cum prevede dispoziția art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU.

Sentința de condamnare a fost pronunțată luându-se la bază doar declarațiile inculpatului, nefiind cercetate și alte mijloace de probă. Afară de aceasta, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, procurorul consideră că, condamnarea inculpatului Borș Stepan pentru activitatea orientată spre lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii de stat ori săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil. Din acest motiv, hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Borș Stepan în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, întrucât există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

Prin urmare, inculpatul Borș Stepan în conformitate cu art. 3 al Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „activitate contrarevoluționară”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, Borș Stepan a fost condamnat, prin sentința Tribunalului militar al garnizoanei Dnepropetrovsk al Districtului militar Odessa, din 26 august 1941, pentru activitatea orientată spre lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii de stat ori săvârșirea unei infracțiuni contrarevoluționare.

Conform art. 5³ alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Borș Stepan în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și cu reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și cu dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al garnizoanei Dnepropetrovsk al Districtului militar Odessa, din 26 august 1941, cu încetarea procesului penal în privința lui **Borș Stepan XXXXXX**, în baza învinuirii pe art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu art. 3 lit. a) a Legii Republicii Moldova nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **06 martie 2018**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena